

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Quis est numerus collectarum in missa

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Sūmula Raymundi

Item notandū. sacerdos dicēs aliquā collectā discoopto capite dice
re debet. et sicut presul siue ep̄s infulam deponere debet et debet tenere vultū
versus orientē et stans eleuatis manibz. **O**ic̄ p̄mo q̄ debet stare discoopto
ro capite in signum illius q̄ mūdus debet esse ab om̄i peccato. et debet ha
bere verā intentōem ad ip̄m deū. et sp̄aliter p̄pter illud q̄ inter deū et sacer
dotē nullū debet esse mediū. s̄ debent esse vni in celebratōe tāti diuini offi
cij. ideo in signū huius vnionis discooptus esse d̄z. **I**tem debet retinere vultū
tum versus orientē in signū ortus ip̄ius filij dei. q̄ pater in diuinis nō in
dicat quēq̄. s̄ om̄e iudiciū dedit filio suo. iō ad reuerentiā sui ortus et na
tuitatis. tūc oēs orōnes in diuino officio missē sūt versus orientē. **I**tem d̄z
stare extensis manibz. q̄ sicut q̄i **M**oyses orabat p̄ra aduersarios suos
Exo di. vij. tūc duo tenuerunt ei brachia. et sic adhuc in Romana ecc̄lia cū
dñs apostolicus celebrat tūc duo sustinent ei manus in signum huius q̄
xp̄s filius dei pendebat in cruce extensis manibus

Item notandū. q̄ in fine cuiuslibet collecte d̄z. p̄ oīa secula seculorū
qd̄ multis modis exponit. **U**no mō p̄sequitur. vt p̄ oīa secula seculorū.
id est p̄ oēs generatōes nūc et in futuro. q̄ filius dei sp̄ regnat cū patre suo
in qualiter generatōe. **A**lio modo sic exponitur. p̄ oīa secula seculorū. q̄
fiat ibi anthonomasia. id est excellentia. vt dicimus cantica canticorū. secu
la seculorū. **T**ercio modo exponit. p̄ oīa r̄c. i. sicut filius regnat ab eterno cū
patre. sic adhuc regnat p̄ oīa secula seculorū. id est in eternū et vltra. **E**t tūc
chorus responderet. amē. et hoc vno modo exponitur dupl̄. **U**no modo
put respicit ip̄am orōnem. et tunc est sensus sicut vos optatis in oratōe pe
tendo. sicut iam opto q̄ fiat. **A**lio modo exponit. put respicit p̄clusionem
orōnis. et tunc est signū p̄firmatōis. vt amē. i. v̄z est qd̄ tu dicis. videlicet
q̄ filius in eternū regnat cū patre. **S**ed diceret. quare hoc addit in colle
ctis. **R**esponderet q̄ hoc additur p̄pter aliquos viles hereticos qui d̄z
cunt q̄ lucifer q̄ detectus est in pfundo inferni adhuc sit regnaturus. et q̄ le
uari debeat ad astra et regnare in secula seculorū. modo p̄pter illam heresim
destruendā addit illa clausula collectis in q̄bus p̄cludit q̄ xp̄s cum patre
sit regnaturus in secula seculorū

Ultimo est notandū de casibz. **P**rimus casus est iste. si sacerdos in
fra canone p̄pter aliquā magnā debilitatē corp̄is recederet de altari. v̄rū
alter sacerdos p̄t. p̄ ip̄o missam p̄ficere. **R**esponderet q̄ si dubiū est an tal
lis hostia sit p̄secrata a tali sacerdote an nō. et si in casu esset p̄secrata. tunc
ip̄a debet referuari in loco p̄secrato sic q̄ tunc alter sacerdos p̄t incipere de
nouo missam et p̄ficere alteram hostiā cū p̄ma p̄pter dubiū remouendum.
Et rō est. q̄ vnum sacramētum debet confici ab vno sacerdote vel mini
stro. et sic tūc eodē mō dicendū est de sanguine xp̄i. **S**ec̄d̄ casus est iste. si
sacerdos p̄ficeret corpus xp̄i. et si eum inuaderet magna infirmitas. ita q̄
moreret circa altare. tunc dubiū esset v̄z alter sacerdos posset accedere cō
plendo partem missē. **A**d hoc responderet antiqui q̄ nō est necesse in tali ca
su missam a p̄ncipio inchoari. **S**i autem aliquis sine necessitate absq̄ pe
riculo mortis nō perficeret missam inceptam. tunc talis peccat mortaliter
et deberet excommunicari. **A**lij respondent ad casum et melius q̄ si sacer
dos moreretur post p̄secratōem tunc talis hostia debet conseruari in loco

consecrato. et tunc alter sacerdos potest accedere et incipere missam de nouo.
 Ex quo sequitur quod si sacerdos ante eleuationem hostie interficeret tunc talis hostia deberet reservari in loco consecrato et non deberet alter accedere ad perficiendum istam missam. ¶ Tertius casus. si animal brutum tangeret hostiam consecratam et comederet ipsam. utrum tale animal comederet verum corpus christi. Respondetur secundum beatum Innocentium quod non. quia quicquid mus vel aliud animal brutum comederet. tunc amplius desinit esse corpus christi. Ubi nota. quod cumque non bene custodiret sacramentum talis debet penitere quadraginta diebus. Sed quando tale sacramentum perdidit tunc debet penitere ultra. ut habetur extra in decretis. ¶ Quartus casus. si sacerdos leuaret corpus christi et veniret columba vel alia avis et reciperet corpus christi de manibus sacerdotis. utrum talis avis esset excommunicanda. Et videtur quod sic. quia omne committens sacrilegium est excommunicandum. sed illa avis est homini. ergo etc. Ad hoc respondetur quod illa avis non sit excommunicanda. et ratio est. quia sola animalia rationalia sunt excommunicanda. sed hec avis non est huiusmodi. igitur etc. ¶ Quintus casus est iste. utrum aliqua sunt impedimenta que possunt impedire sacerdotem ne corpus christi digne conficeret. Respondetur quod duplex est impedimentum. Nam primum impedimentum oritur ex pena. secundum autem ex culpa. Hec pena est duplex. scilicet canonica et naturalis. Nam pena canonica dicitur excommunicatio. scilicet ecclesie prohibitio et officii suspensio. sed pena naturalis illa fundatur super defectus naturales ipsius corporis. sicut est carentia brachii et cecitas visus. Sed culpa pariter est duplex. nam quedam est culpa mortalis. et quedam venialis. modo secundum hoc respondetur ad casum predictum quod culpa mortalis impedit sacerdotem quod non potest digne celebrare. Nam si celebraret in culpa mortali. tunc ipse duplicaret peccatum mortale. nam unum peccatum mortale committeret in sumendo. et aliud committeret in conficiendo. Sed culpa venialis non impedit. sed de primo impedimento dictum est prius in casibus quoad primam partem. sed secunda eius pars nota est de se. ¶ Sextus casus. utrum vicarius vel mutilatus in una manu potest celebrare. Respondetur quod si talis mutilatio sit notabilis. tunc non potest celebrare nisi papa secum dispenserit. Si autem illa mutilatio non est notabilis sic quod potest stare sine scandalo populi tunc potest celebrare missam. Et specialiter si illa mutilatio esset in pollice tunc ille non debet celebrare. Et illud habetur plenius extra in de corpore vicario. capitulo. Glorificato. ubi legitur de quodam abbate qui fuit priuatus ab officio suo propter defectum manus. ¶ Septimus casus. utrum mutilatio digitorum impediat celebrationem. Respondetur quod non. sicut patet extra de corpore vicario. presbyter. Nam ibidem dicitur quod si aliquis caret pollice vel indice quod non possit celebrare. quia non possit fieri sine scandalo populi. sed carentia aliorum digitorum siue mutilatio non obstat. ¶ Octauus casus. utrum carens testiculis siue virilibus per abscisionem. potest celebrare missam. Respondetur quod aliquis caret virilibus dupliciter. Uno modo propter medicinam. videlicet ut possit euadere lepram vel aliam infirmitatem. ita quod testiculi ei sunt abscisi gratia necessitatis. tunc potest celebrare missam. Alio modo aliquis caret virilibus sine necessitate. ita quod priuatus est eis propter euadere fornicationem siue actum meretriciosum. tunc talis

Summula Raymūdi

debet licētiari ob omni officio ⁊ dignitate sacerdotali. vt habeatur extra de corpore viciato. p̄s byter. ¶ **H**onus casus est. vtrum macula oculi v̄l claudicatio pedum impediatur celebratōem. **A**d hoc respondet q̄ si talis claudicatio pedū esset valde notabilis. videlicet q̄ nō posset tene stare presbyter sine baculo circa altare tunc impedit celebratōem. **S**i autē claudicatio eius nō esset notabilis nec esset scandalum populo. tunc nō impedit. **S**i militer d̄r si macula in oculis est notabilis. ita q̄ ip̄e sacerdos nō potest discernere lrās tunc impedit celebratōem. **S**i autē illa macula nō est notabilis tunc etiam nō impedit celebratōem missę. **I**tem ex quo d̄r in simbolo. qualis pater talis filius talis sp̄s sanctus. ⁊ paulo post. omnipotens pater omnipotēs filius oipotens sp̄s sanctus. **Q**uare ergo aliqua orō nō distinguitur sp̄ritui sancto. ita bñ sicut patri ⁊ filio. **R**espondet q̄ sp̄s sanctus donū d̄r. **U**n̄ illud donū. p̄mittens x̄ps discipulis dixit. si paraclitus. id ē sp̄s sanctus quē pater mittet in noīe meo. nō a dono nō periturus a largitore doni. quare r̄c. ¶ **I**tem diceret q̄s. qualiter sacerdos se habere debet legēs collectā in missa. **R**idetur q̄ debet eā legere in dextra pte altaris cuius rō est. q̄ p dexterā bona eterna. ⁊ p sinistrā bona temporalia designantur. **U**t designet ergo q̄ eterna ⁊ sp̄salia dona petere debemus. iuxta illud **P**rimū querite regnū dei. ideo d̄r in dextra pte. vel etiā ideo. q̄ orōnes in noīe x̄pi fiunt qui sedet ad dexteram dei. vt habet p̄ beātū **B**athēū. ideo in dextera pte debet dici. **E**tiam ad partem orientalem eleuatis manibus ⁊ capite demutato vt dictū est. **H**ic q̄ d̄r d̄ci versus partem orientalem hoc fit p̄pter multas causas. **P**rimo p̄pter illuminatōem. vt scēmus q̄ illuminatio mētis nostre est a deo. sicut lumen venit ab oriente. **S**cdo. q̄ oriens ē nobilitior ps orbis. **T**ercio p̄pter opa nobilitiora que magis apparet in oriente. q̄ ibi motus celi incipit. **A**lter d̄r fm̄ **D**amascenū. q̄ oramus versus orientē triplici de causa. **P**rimo vt terram nostram. scz paradysum terrestrem vbi positus fuit p̄mus hō nos affectare denotemus q̄ est in pte orientali. **S**cdo vt christū crucifixū qui fuit stans in cruce versus orientē attendamus. **T**ercio vt ip̄m venientē ad iudiciū ibi expectare intendamus. de quo d̄r. ascendit sup̄ celū ad orientē. ⁊ ab illa pte d̄r deus venire ad extremū iudiciū. iuxta illud. **V**eniet quēadmodū vidistis eū ⁊ c.

s̄ dicere

inhibemus.

Om̄nibus oremus exorcistis prohibemus

s̄ collecte

s̄ n̄m .i. nō admittō

His ego non finem concludere p̄ dominum do

Sed per eum qui venturus est iudicare per ignem

Per d̄ om̄inum p̄una finita quattuor addas

s̄ collectas sub vna p̄clusionē summū.

Siue duas missę collectas si tibi festum

collectas s̄ in summis festis

Occurrit. nullas vt supra diximus addas.